

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

Warszawa, dnia 16 listopada 2009 r.

DKK1-421/33/09/KO

DECYZJA nr DKK - 80/09

Na podstawie art. 18 w związku z art. 13 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 oraz ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.) Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego na wniosek Pfeifer & Langen Polska S.A. z siedzibą w Poznaniu, **wydaje zgodę** na dokonanie koncentracji, polegającej na przejęciu przez Pfeifer & Langen Polska S.A. z siedzibą w Poznaniu kontroli nad British Sugar Overseas Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie.

UZASADNIENIE

W dniu 10 sierpnia 2009 r. do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwanego dalej „Prezesem Urzędu” lub „organem antymonopolowym”, wpłynęło zgłoszenie zamiaru koncentracji, polegającej na przejęciu przez Pfeifer & Langen Polska S.A. z siedzibą w Poznaniu, zwaną dalej „Pfeifer & Langen Polska”, kontroli nad British Sugar Overseas Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, zwaną dalej „BSO Polska”.

W związku z tym, iż spełnione zostały niezbędne przesłanki uzasadniające zgłoszenie zamiaru koncentracji, tj.:

- łączny światowy obrót przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji w roku obrotowym poprzedzającym rok zgłoszenia przekroczył równowartość 1 mld euro, tj. kwotę określoną w art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o *ochronie*

konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.), zwanej dalej także „ustawą antymonopolową”, przy czym łączny obrót na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej tych przedsiębiorców przekroczył równowartość 50 mln euro, tj. kwotę określoną w art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy antymonopolowej,

- przejęcie przez przedsiębiorcę kontroli nad innym przedsiębiorcą poprzez nabycie udziałów jest jednym ze sposobów koncentracji określonym w art. 13 ust. 2 pkt 2 ustawy antymonopolowej,
- w przedmiotowej sprawie nie występuje żadna okoliczność z katalogu przesłanek wymienionych w art. 14 ustawy antymonopolowej, powodująca odstąpienie od konieczności zgłoszenia zamiaru koncentracji,

zostało wszczęte postępowanie antymonopolowe w przedmiotowej sprawie, o czym - zgodnie z art. 61 § 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.) - Prezes Urzędu zawiadomił stronę pismem z dnia 19 sierpnia 2009 r.

W trakcie postępowania organ antymonopolowy ustalił i zważył, co następuje:

Uczestnicy koncentracji

I. Aktywny uczestnik koncentracji - **Pfeifer & Langen Polska** należy do grupy kapitałowej Pfeifer & Langen, której podmiotem dominującym jest Pfeifer & Langen Industrie und Handels KG z siedzibą w Kolonii, Niemcy. Grupa Pfeifer & Langen prowadzi działalność na rynkach europejskich głównie w zakresie produkcji i dystrybucji cukru i jego asortymentu. Działalność ta prowadzona jest głównie na terytorium Polski, w Niemczech i w Rumunii.

W Polsce grupa Pfeifer & Langen prowadzi działalność na rynku cukru za pośrednictwem Pfeifer & Langen Polska, która posiada trzy cukrownie (w Gostyniu, Miejskiej Górze i Środzie Wielkopolskiej) i zakład produkcji masy cukrowniczej w Górze Śląskiej oraz Pfeifer & Langen Marketing Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu (działalność marketingowa i sprzedaż cukru kwotowego). Pfeifer & Langen Polska produkuje, sprzedaje i importuje cukier z buraków cukrowych pod marką „Diamant” oraz pod markami prywatnymi sieci handlowych. Importuje również cukier z trzciny cukrowej. Oprócz cukru Pfeifer & Langen Polska sprzedaje powstałe jako produkty uboczne produkcji cukru: wysłodki, melasę i wapno defekacyjne.

Poza działalnością cukrowniczą grupa Pfeifer & Langen w Polsce prowadzi działalność na rynku produkcji i dystrybucji słonych przekąsek za pośrednictwem Truller Poland Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie i Canto Polska Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu. Ponadto na rynku polskim grupa Pfeifer & Langen prowadzi działalność na rynku orzechów i suszonych owoców za pośrednictwem Intersnak Poland Sp. z o.o. i Kunz Polska Sp. z o.o. obydwie z siedzibą w Niedźwiedz – Słomnikach k. Krakowa.

II. Pasywny uczestnik koncentracji – **BSO Polska** należy do grupy kapitałowej Associated British Food Group („grupa ABF”), na czele której stoi spółka Associated British Foods Plc z siedzibą w Londynie, Wielka Brytania. Grupa ABF prowadzi działalność w zakresie produkcji wyrobów spożywczych, składników żywnościowych oraz sprzedaży detalicznej konfekcji odzieżowej.

W Polsce grupa ABF obecna jest poprzez BSO Polska, która jest spółką holdingową dla BSO Polska S.A. z siedzibą w Zygmuntowie. BSO Polska S.A. prowadzi działalność w zakresie produkcji i sprzedaży cukru, paszy dla zwierząt oraz sprzedaży produktów ubocznych powstających w procesie produkcji cukru, tj. melasy, kamieni i wapna. Ponadto kupuje i konfekcjonuje, a następnie sprzedaje takie produkty, jak śruta rzepakowa i pszenna mączka razowa. BSO Polska S.A. produkuje cukier z buraków cukrowych w zakładzie produkcyjnym w Głinojecku i sprzedaje go m.in. pod marką „Srebrna Łyżeczka”. Ponadto grupa ABF, za pośrednictwem swoich podmiotów zależnych, prowadzi działalność w Polsce w dziedzinie otoczkowania nasion (głównie buraków cukrowych), sprzedaży enzymów oraz produkcji i sprzedaży żywności pochodzenia zagranicznego (azjatyckiego, indyjskiego).

Opis i przyczyny koncentracji

Planowana koncentracja została zgłoszona w trybie art. 13 ust. 2 pkt 2 ustawy antymonopolowej i polega na przejściu przez Pfeifer & Langen Polska kontroli nad BSO Polska poprzez nabycie 100 % udziałów w kapitale zakładowym tej Spółki. Przejmując kontrolę nad BSO Polska, Pfeifer & Langen Polska przejmie również kontrolę nad BSO Polska S.A.

Podstawę zgłoszenia niniejszej transakcji stanowi zawarta w dniu 10 sierpnia 2009 r. pomiędzy British Sugar (Overseas) Ltd., Wielka Brytania i Pfeifer & Langen Polska Przedwstępna Umowa Sprzedaży Udziałów w BSO Polska.

British Sugar (Overseas) Ltd., będąca właścicielem BSO Polska, postanowiła wycofać się z rynku cukrowniczego w Polsce ze względu na fakt, że produkcja cukru w Polsce stała się mniej opłacalna w porównaniu z innymi rynkami, na których jest obecna Grupa ABF

takimi, jak Chiny lub Afryka. Reforma Sektora Cukru rozpoczęta przez Unię Europejską w 2006 r. spowodowała obniżenie kwoty produkcyjnej posiadanej przez grupę ABF na produkcję cukru w zakładzie w Głinojecku, co doprowadziło do zmniejszenia skali działalności grupy ABF w Polsce, a w konsekwencji do obniżenia zysków. W wyniku Reformy Sektora Cukru nastąpiła liberalizacja rynku cukru, a sam rynek w ocenie zgłaszającego można scharakteryzować jako deficytowy. Stąd konieczność poszukiwania obniżki kosztów działalności przez producentów cukru. Dlatego też, w opinii zgłaszającego, w wyniku zgłoszonej transakcji skonsolidowane spółki będą lepiej przystosowane aby móc sprostać zmienionym warunkom rynkowym w sektorze cukrowniczym. Zgodnie z deklaracją zgłaszającego transakcja pozwoli również na osiągnięcie licznych korzyści skali, włącznie z redukcją kosztów związanych z logistyką oraz redukcją kosztów ogólnego zarządu. Dodatkowo skonsolidowanej spółce łatwiej będzie pokryć rosnące koszty działalności badawczo – rozwojowej oraz obciążenia wynikające z przepisów dotyczących ochrony środowiska.

Rynki właściwe, na które koncentracja wywiera wpływ

W myśl art. 4 pkt 9 ustawy antymonopolowej przez rynek właściwy rozumie się rynek towarów, które ze względu na ich przeznaczenie, cenę oraz właściwości, w tym jakość, są uznawane przez ich nabywców za substytuty oraz są oferowane na obszarze, na którym, ze względu na ich rodzaj i właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu, panują zbliżone warunki konkurencji. A zatem rynek ten wyznaczają zasadniczo dwa elementy: towar (*rynek produktowy*) i terytorium (*rynek geograficzny*).

Mając na względzie definicję rynku właściwego oraz kryteria wyznaczania rynków właściwych, na które koncentracja wywiera wpływ, zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2007 r. w sprawie zgłoszenia zamiaru koncentracji przedsiębiorców (Dz. U. Nr 134, poz. 937), organ antymonopolowy uznał, iż:

a) koncentracja będzie wywierała wpływ w ***układzie horyzontalnym*** na krajowy rynek sprzedaży cukru

Uczestnicy koncentracji, tj. Pfeifer & Langen Polska oraz BSO Polska za pośrednictwem swojej spółki zależnej BSO Polska S.A., są aktywni na rynku produkcji i sprzedaży cukru w Polsce. Zajmują się oni produkcją cukru z buraka cukrowego (ponad 90% sprzedawanego cukru przez uczestników koncentracji stanowi cukier wytwarzany z buraków

cukrowych) i zaopatrują w niego odbiorców detalicznych, hurtowych oraz przemysłowych. Prowadzą również sprzedaż cukru z trzciny cukrowej importowanego z zagranicy.

Rynek cukru w aspekcie produktowym

W przedmiotowej sprawie rynek sprzedaży cukru, jako rynek w aspekcie produktowym, powinien być rozpatrywany niezależnie od:

- a) rodzaju cukru,
- b) pochodzenia cukru lub
- c) rodzaju odbiorcy.

Przemawiają za tym następujące argumenty:

Ad a) Obie strony transakcji wytwarzają różne rodzaje cukru i jego asortymentu. Oferta handlowa Pfeifer & Langen Polska obejmuje m.in. cukier biały, cukier puder, cukier żelujący, cukier kandyzowany, cukier trzcinowy oraz pomadę cukrowniczą, zaś w ofercie handlowej BSO Polska znajduje się cukier biały, brązowy, kandyzowany i lukier. Pomimo nieco innego zastosowania różnych rodzajów cukru istnieje ich pełna substytucyjność po stronie podaży. Bez względu bowiem na rodzaj cukru, większość jego rodzajów powstaje w wyniku przesiewania, mielenia, mieszania z innymi dodatkami lub rozpuszczania standardowego białego cukru granulowanego. Producenci z łatwością mogą przestawiać produkcję na różne rodzaje cukru bez ponoszenia znaczących kosztów, jak również w krótkim czasie w celu zaspokojenia popytu konsumentów. Potwierdza to gama produktów oferowanych przez niemal wszystkich producentów cukru. Takie podejście zgodne jest również z dotychczasowym orzecznictwem Prezesa Urzędu – decyzja nr DOK – 40/2005 z dnia 25 kwietnia 2005 r. – Krajowa Spółka Cukrowa i Cukrownia Szczecin.

Ad b) Pomimo różnych warunków uprawy buraków cukrowych i trzciny cukrowej, nie istnieją istotne różnice pomiędzy standardowym cukrem granulowanym produkowanym z buraka i trzciny cukrowej. Cukier uzyskiwany z obydwu roślin ma zarówno taką samą jakość, jak i charakterystykę organoleptyczną i chemiczną. Główny składnik w obu przypadkach stanowi sacharoza (ok. 99,7% cukru), a rozmiar kryształków cukru i ich barwa są takie same. Ponadto przeznaczenie i zastosowanie tych cukrów jest identyczne. Cukier buraczany i cukier trzcinowy mogą być stosowane jako (i) substancja słodząca; (ii) środek konserwujący; (iii) środek zwiększający smak; (iv) środek wypełniający w innych produktach spożywczych; (v) pożywka dla drożdży wspomagająca fermentację w piekarnictwie i browarnictwie; (vi) środek podwyższający punkt wrzenia lub obniżający punkt zamarzania (np. w lodach); (vii) środek zwiększający teksturę i wydłużający termin przydatności do spożycia niektórych artykułów

spożywczych (cukier wchłania wilgoć i zapewnia „chrupkość”); (viii) bio-paliwo. Dlatego też istnieje pełna substytucyjność pomiędzy cukrem z buraka i trzciny cukrowej. Również cena cukru buraczanego i trzcinowego kształtuje się na podobnym poziomie. Cukier trzcinowy jest sprowadzany do Europy w postaci gotowego produktu oraz w postaci półproduktu, który jest rafinowany (oczyszczany) w fabrykach położonych na terenie Europy i wprowadzany do obrotu. Surowy cukier do rafinacji jest sprowadzany na teren Wspólnoty na preferencyjnych warunkach i z tych względów cukier trzcinowy nie jest droższy od cukru buraczanego.

Także konkurenci uczestników koncentracji, do których Prezes Urzędu wystosował ankietę, biorąc pod uwagę definicję rynku właściwego zawartą w art. 4 pkt 9 ustawy antymonopolowej uznali, iż rynek cukru z buraka cukrowego i trzciny cukrowej jest rynkiem tożsamym.

Ad c) Pomimo, iż cukier dla odbiorców detalicznych i przemysłowych jest pakowany inaczej i profil tych klientów jest różny, nie jest właściwe segmentowanie rynku cukru ze względu na kanały dystrybucji (przemysłowy, detaliczny). Dzieje się tak głównie z powodu takich samych właściwości cukru sprzedawanego w kanale detalicznym i przemysłowym, a mianowicie: (i) chodzi o ten sam produkt podstawowy, co sugeruje, że istnieje wysoki stopień substytucyjności popytu i podaży pomiędzy tymi dwoma segmentami dystrybucji, a jedyną różnicą jest rodzaj opakowania, (ii) całkowita podaż w obu kanałach jest regulowana przez system regulacji sektora cukru UE, (iii) średnia długość współpracy pomiędzy dostawcą a odbiorcą przemysłowym czy też detalicznym jest podobna. Ponadto różnica w cenie kwotowego cukru sprzedawanego odbiorcom detalicznym i przemysłowym jest niewielka i wynika głównie z kosztów pakowania (różnica ta w kampanii 2006/2007 wynosiła ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 pkt 1]** zł/tonę, zaś w sezonie 2007/2008 – ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 pkt 2]** zł/tonę). Podobne stanowisko Prezesa Urzędu zawarte zostało w decyzji Nr DOK 12/2006 z dnia 23 lutego 2006 r.

Biorąc pod uwagę powyższe argumenty, dla potrzeb niniejszego postępowania Prezes Urzędu uznał, iż cukier niezależnie od jego rodzaju, pochodzenia lub profilu odbiorcy, tworzy jeden właściwy rynek produktowy.

Rynek cukru w aspekcie geograficznym

W aspekcie geograficznym rynek sprzedaży cukru ma charakter co najmniej krajowy. Przemawiają za tym następujące argumenty:

1. Unijne kwoty na produkcję cukru podzielone są między Państwa Członkowskie, które następnie przyznają kwoty swoim krajowym producentom. W Polsce przydziałem kwot cukru poszczególnym producentom cukru, jak wspomniano wcześniej, zajmuje się Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Kolejne zadania dotyczące rynku cukru nałożone przez Rozporządzenie o Jednolitej Wspólnej Organizacji Rynku realizuje Agencja Rynku Rolnego, która w szczególności administruje programem restrukturyzacji przemysłu cukrowego i monitoruje produkcję kwotowego i pozakwotowego cukru w Polsce. Oba te organy mają wyłączną jurysdykcję.
2. Pomimo braku przeszkód w wymianie handlowej w UE, większość klientów zaopatruje się u krajowych producentów cukru.
3. Większość obrotów obu uczestników koncentracji jest uzyskiwana w Polsce.

Powyższe określenie rynku zarówno w aspekcie produktowym, jak i geograficznym zgodne jest z dotychczasowym orzecznictwem Prezesa Urzędu (decyzja nr DOK 40/2005 z 25 kwietnia 2005 r. – Krajowa Spółka Cukrowa i Cukrownia Szczecin). Komisja Europejska w swoich decyzjach (sprawy COMP/M.5449 – ABF/Azucarera, 2009 r.; M. 2530 – Südzucker/Saint Louis Sucre 2001 r.; IV.F-3/M34.621 Irish Sugar 1997 r.; IV/F-3/33.708 British Sugar 1999 r.) również definiuje rynki produkcji i sprzedaży cukru jako krajowe, podkreślając jednak, że mogą one ulec rozszerzeniu gdyż, między innymi, w wyniku Reformy Sektora Cukru w UE i przewidywanego zwolnienia z kwot i taryf importu z krajów Least Developed Countries - Najmniej Rozwiniętych Krajów (kraje „LDC”) i AKP - Afryka, Karaiby i region Pacyfiku - zwiększy się wymiana pomiędzy producentami cukru w Europejskim Obszarze Gospodarczym oraz import spoza UE. Ponadto w wyniku reformy rynku cukru zarówno UE, jak i Polska stanie się importerem netto cukru, wobec powyższego kraje deficytowe takie jak Polska będą musiały zapewnić sobie zaopatrzenie w cukier od producentów zagranicznych.

Szacunkowy udział uczestników koncentracji w krajowym rynku sprzedaży cukru kształtował się w 2008 r. na poziomie ok.¹ [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 pkt 3]% w ujęciu ilościowym i ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 pkt 4]% w ujęciu wartościowym.

Natomiast udziały konkurentów uczestników koncentracji wynosiły odpowiednio:

¹ udziały rynkowe obliczone na podstawie danych dotyczących wielkości sprzedaży cukru ogółem w 2008 r. (rok kalendarzowy) dostarczonych przez stronę koncentracji i konkurentów

Krajowa Spółka Cukrowa S.A. – ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 pkt 1]% ilościowo i ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 pkt 2]% w ujęciu wartościowym,

Sudzucker Polska S.A. – ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 pkt 3]% i ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 pkt 4]%,

Nordzucker Polsak S.A. – ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 pkt 5]% i ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 pkt 6]%,

Biorąc pod uwagę przyznane kwoty produkcyjne udziały w rynku przedstawiały się następująco: Pfeifer & Langen Polska – 15,7%, BSO Polska – 10,8%, Krajowa Spółka Cukrowa S.A. – 39,1%, Sudzucker Polska S.A. – 25%, Nordzucker Polska S.A. – 9,4%².

Charakterystyka rynku cukru

Podstawowym surowcem do produkcji cukru w Polsce są buraki cukrowe (ponad 90% cukru sprzedawanego w Polsce produkowane jest z tego surowca). Burak cukrowy jest produktem łatwo psującym się, dlatego też sezon kampanii, tj. sezon zbioru buraków i długość okresu przechowywania buraków do momentu ich przetworzenia, z reguły trwa od września/października do grudnia. Producenci cukru przydzielają plantatorom limit buraków cukrowych zwany „prawem do uprawy i dostawy”³, określający ilość buraków, jaką mogą oni dostarczyć producentowi w danym roku gospodarczym („buraki kwotowe”). Buraki kwotowe uprawiane w ramach limitu przyznanego przez producentów cukru stanowią zdecydowaną większość w całkowitej uprawie buraka w porównaniu z ilością buraków „pozakwotowych” i przysługuje za nie gwarantowana przez Rozporządzenie Rady (WE) Nr 1234/2007 o Jednolitej Wspólnej Organizacji Rynku cena skupu, tj. cena minimalna skupu buraków.

W odróżnieniu od innych roślin, np. pszenicy czy rzepaku, burak cukrowy jest rośliną wrażliwą na transport na znaczne odległości. Jest to wynikiem składu buraka cukrowego, w którym średnia zawartość cukru kształtuje się na poziomie 18%, natomiast w pozostałej części składnikami buraka są woda oraz inne związki cukrowe. W związku z powyższym w wyniku transportu na duże odległości przy wysokich temperaturach bądź mrozach wartość

² dane ze strony internetowej Krajowego Związku Plantatorów Buraka Cukrowego www.kzpb.com.pl zakładka dane – rynek cukru w Polsce.

³ Zgodnie z Art. 31b ust. 3 i 6 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych (Dz. U. z 2007 r. nr 231 poz. 1702 z późn. zmianami), producent cukru jest obowiązany do 20 grudnia roku poprzedzającego rok gospodarczy dokonać rozdzielenia limitu buraków cukrowych, które zapewnią wyprodukowanie cukru w wysokości przyznannej producentowi cukru kwoty produkcyjnej cukru, pomiędzy plantatorów buraków cukrowych i powiadomić ich o tym. Część limitu buraków cukrowych określona dla plantatora w wyniku takiego podziału, stanowi wielkość przysługującego plantatorowi prawa do uprawy i dostawy.

przetwórcza tego surowca ulega pogorszeniu (gnicie, zamarzanie). Z tego też względu odległość do cukrowni, do której transportowane są buraki, nie powinna być zbyt duża. Producenci są zainteresowani, aby surowiec był uprawiany w bezpośredniej bliskości fabryk, jednakże rzeczywiste obszary uprawy buraków determinują między innymi warunki klimatyczne i glebowe oraz konkurencyjność uprawy buraka w porównaniu z innymi roślinami. Odległości na jakie przewożone są buraki do cukrowni są różne i w rzeczywistości zależą od dostępności surowca. I tak w przypadku Pfeifer & Langen Polska średni promień dowozu buraków do cukrowni wynosi ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 pkt 5]** km, zaś średnia odległość na jaką transportowane są buraki do cukrowni BSO Polska wynosi ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 pkt 6]**.

Z uwagi na brak jednolitej struktury położenia cukrowni w Polsce, a co za tym idzie prowadzenia skupu buraków z obszarów położonych w różnej odległości od cukrowni, zdaniem zgłaszającego rynek skupu buraków cukrowych w ujęciu geograficznym może być definiowany jako rynek lokalny, przy czym poszczególne rynki lokalne będą różnić się od siebie pod względem obszaru jaki pokrywają. W ocenie strony rynek ten nie powinien być jednak definiowany jako obejmujący obszar danego województwa, bowiem w przypadku szeregu województw uprawiane na ich terytorium buraki bez przeszkód mogą być sprzedawane do cukrowni położonych na terenie innych województw (lokalizacja cukrowni położonych blisko granicy województwa).

W związku z tym, iż w niniejszej sprawie działalność uczestników koncentracji w zakresie obszaru skupu buraków cukrowych nie pokrywa się, Prezes Urzędu kwestię rynku w aspekcie geograficznym pozostawił otwartą.

Głównymi produktami ubocznymi procesu produkcji cukru są wysłodki i melasa. Wysłodki są praktycznie własnością rolników jako dostawców buraków cukrowych. Ewentualne nadwyżki w ilości ok. 2-3% są sprzedawane na rynku krajowym, jako pasza dla zwierząt. Melasa (brązowy syrop cukrowy) jest sprzedawana producentom pasz dla zwierząt, drożdży, alkoholu, w tym etanolu. Zapotrzebowanie na melasę ze strony branży przemysłowej jest mniejsze niż potencjalna produkcja w Polsce. W ocenie zgłaszającego ok. 50% wyprodukowanej w Polsce melasy jest przeznaczona na eksport.

Uczestnicy koncentracji szacują, że ich udziały w rynkach obejmujących jakikolwiek z powyższych produktów ubocznych produkcji cukru, są niewielkie (w przypadku melasy łączne udziały rynkowe uczestników koncentracji na rynku europejskim nie przekraczają **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 pkt 7]**%). Dlatego też rynki te nie stanowią rynków właściwych, na które przedmiotowa koncentracja wywiera wpływ.

Regulacje rynku cukru w Unii Europejskiej i w Polsce

Rynek cukru w Polsce, podobnie jak w innych krajach Unii Europejskiej, jest jedną z najsilniej regulowanych branż w gospodarce. Regulacje te zawarte są między innymi, w Rozdziale III, Sekcji II Rozporządzenia Rady (WE) Nr 1234/2007 ustanawiającego wspólną organizację rynków rolnych oraz przepisy szczegółowe dotyczące niektórych produktów rolnych (Rozporządzenie o Jednolitej Wspólnej Organizacji Rynku), obowiązującego w stosunku do sektora cukru od dnia 1 października 2008 r. System regulacji obejmuje zarówno producentów cukru, jak i plantatorów buraka cukrowego. W Polsce działania i zadania związane z systemem regulacji sektora cukru realizuje Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, który przyznaje kwoty produkcyjne poszczególnym producentom cukru, oraz Agencja Rynku Rolnego.

Ilość cukru, izoglukozy i syropu inulinowego, jaka może być wytworzona w UE, reguluje system kwotowy, zgodnie z którym kwotę dzieli się między Państwa Członkowskie, które odpowiadają za przydział kwot producentom cukru.

Do 2006 r. system regulacji obejmował skomplikowany schemat cen gwarantowanych, kwot produkcji, refundacji eksportowych i ceł przywozowych. Jednakże w 2006 r. Komisja Europejska rozpoczęła radykalną Reformę Sektora Cukru UE w celu podniesienia konkurencyjności sektora cukru poprzez zniesienie niektórych barier regulacyjnych. Zakładanym efektem reformy ma być przesunięcie UE z pozycji drugiego co do wielkości światowego eksportera cukru na pozycję jednego z największych światowych importerów cukru. UE znalazła się również pod presją przeprowadzenia reformy sektora cukrowego w następstwie podpisania Aktu Końcowego w sprawie Rolnictwa Urugwajskiej Rundy GATT, w którym UE zobowiązała się do zmniejszenia ochrony granicznej i ograniczenia ilości cukru objętej dopłatami eksportowymi.

Sektor cukru ukształtowała również inicjatywa Everything But Arms („EBA”), która dopuszcza całkowicie bezcłowy i wolny od ograniczeń kwotowych import na rynek UE z krajów LDC. Inicjatywa EBA została rozłożona w czasie i począwszy od października 2009 r. cały cukier pochodzący z krajów LDC (zakłada się, że również z krajów należących do grupy AKP) będzie mieć swobodny dostęp do rynku unijnego. Powinno to skutkować istotnym zwiększeniem importu surowego cukru trzcinowego do UE.

Najważniejsze założenia Reformy Sektora Cukru UE z 2006 r. to:

- (i) obniżenie gwarantowanej minimalnej ceny cukru (z 631,9 euro za tonę w 2006/2007 do 404,4 euro za tonę począwszy od 2009/2010). Nowa cena, która zastąpiła cenę

interwencyjną białego cukru o jakości standardowej, określonej w Rozporządzeniu o Jednolitej Wspólnej Organizacji Rynku, jest określana jako cena „referencyjna” (ceny cukru są zgłaszane Komisji Europejskiej). System interwencyjny zostanie ostatecznie zniesiony (po okresie przejściowym, który zakończy się wraz z rokiem gospodarczym 2009/2010), a zostanie wprowadzony prywatny system składowania, który będzie stanowił zabezpieczenie w przypadku istotnego spadku ceny rynkowej poniżej ceny referencyjnej. Dodatkowo, także minimalna cena skupu buraka cukrowego zostanie obniżona docelowo do 26,29 euro za tonę w roku gospodarczym 2009/2010;

(ii) uproszczenie tradycyjnego systemu produkcji kwotowej w drodze połączenia wcześniej obowiązujących kwot „A” i „B” w jedną kwotę, która jest dzielona pomiędzy Państwa Członkowskie UE, które z kolei przydzielą kwoty swoim krajowym producentom cukru. Byłym producentom cukru nadwyżkowego tzw. cukru „C” w Państwach Członkowskich została stworzona możliwość odpłatnego nabycia dodatkowej kwoty. Obecnie każde Państwo Członkowskie ma wyznaczoną swoją własną, ściśle uregulowaną, jedną kwotę produkcji cukru. Kwota przydzielona Polsce na rok gospodarczy 2009/2010 wynosi 1 405.608 ton cukru, w porównaniu z 1 580 000 tonami cukru kwoty A oraz 91 926 tonami cukru kwoty B w roku gospodarczym 2005/2006 przed wprowadzeniem Reformy Sektora Cukru w UE. Jednakże cukier wyprodukowany powyżej kwoty również podlega pewnym regulacjom. W szczególności może on zostać sprzedany jedynie przez producenta cukru i jedynie na rzecz odbiorców wymienionych w art. 62 Rozporządzenia o Jednolitej Wspólnej Organizacji Rynku;

(iii) plan restrukturyzacji przewidujący rekompensaty dla rolników (producentów buraka cukrowego) i zachęty dla mniej konkurencyjnych producentów cukru, wycofujących się z branży, jak również fundusze na pokrycie skutków społecznych i środowiskowych zamknięcia cukrowni.

Wyżej wymienione środki mają na celu, między innymi, zmniejszenie produkcji cukru w UE i są konieczne do zapewnienia równowagi rynkowej, np. po otwarciu rynku na import z krajów inicjatywy EBA.

Obecny system regulacji sektora cukru, zgodnie z art. 204 ust. 3 Rozporządzenia o Jednolitej Wspólnej Organizacji Rynku, stosuje się do końca roku gospodarczego 2014/2015.

Struktura podmiotowa rynku cukru w Polsce

W latach 2001/2002 w Polsce istniało 76 cukrowni. Jednakże reforma Sektora Cukru UE spowodowała przyspieszenie procesu restrukturyzacji przemysłu cukrowniczego, w

wyniku którego z istniejących 31 cukrowni w kampanii cukrowniczej 2006/2007 w czasie kampanii 2008/2009 działalność w zakresie produkcji cukru prowadziło jedynie 19 cukrowni, należących do 5 spółek: Pfeifer & Langen Polska (3 cukrownie), BSO Polska (1 cukrownia), Krajowa Spółka Cukrowa S.A. z siedzibą w Toruniu (7 cukrowni), Sudzucker Polska S.A. z siedzibą we Wrocławiu (6 cukrowni) i Nordzucker Polska S.A. z siedzibą w Opalenicy (2 cukrownie).

b) koncentracja nie wywiera wpływu na żaden rynek w układzie wertykalnym

W toku przeprowadzonego postępowania nie zidentyfikowano żadnych rynków, na które przedmiotowa koncentracja wywiera wpływ w układzie wertykalnym (pionowym), bowiem przedsiębiorcy uczestniczący w koncentracji nie prowadzą działalności na rynkach będących jednocześnie rynkami poprzedniego bądź następnego szczebla obrotu oraz w których indywidualny lub łączny udział tych przedsiębiorców przekraczałby 30%

c) koncentracja nie wywiera wpływu na żaden rynek w układzie konglomeratowym

Uzasadniając powyższe należy wskazać, iż w toku przeprowadzonego postępowania nie zidentyfikowano żadnych rynków, na które koncentracja wywiera wpływ w układzie konglomeratowym. Brak jest bowiem rynków, na których między przedsiębiorcami uczestniczącymi w koncentracji nie istnieją powiązania (układy) horyzontalne i wertykalne oraz w których przynajmniej jeden przedsiębiorca uczestniczący w koncentracji posiadałby udział wyższy niż 40%.

Ocena skutków koncentracji

Zgodnie z art. 18 ustawy antymonopolowej Prezes Urzędu, w drodze decyzji, wydaje zgodę na dokonanie koncentracji, w wyniku której konkurencja na rynku nie zostanie istotnie ograniczona, w szczególności przez powstanie lub umocnienie pozycji dominującej na rynku, przez którą rozumie się, zgodnie z art. 4 pkt 10 tej ustawy, pozycję przedsiębiorcy, która umożliwia mu zapobieganie skutecznej konkurencji na rynku właściwym przez stworzenie mu możliwości działania w znacznym zakresie niezależnie od konkurentów, kontrahentów oraz konsumentów; domniemywa się, że przedsiębiorca ma pozycję dominującą, jeżeli jego udział w rynku przekracza 40%.

Podstawowym celem postępowania antymonopolowego w sprawach koncentracji jest zatem ustalenie, czy w wyniku zrealizowania zamierzonej transakcji dojdzie do istotnego ograniczenia konkurencji na rynku właściwym. Przykładem takiego istotnego ograniczenia konkurencji jest powstanie lub umocnienie pozycji dominującej.

Koncentracja wywiera wpływ w układzie horyzontalnym na krajowy rynek sprzedaży cukru i nie wywiera wpływu na żaden rynek właściwy w układzie wertykalnym lub konglomeratowym. Oceniając wpływ planowanej koncentracji na stan konkurencji na krajowym rynku sprzedaży cukru Prezes Urzędu wziął przede wszystkim pod uwagę kryterium dopuszczalności koncentracji, jakim jest brak istotnego ograniczenia konkurencji na rynku właściwym wskutek jej dokonania. W ocenie tej Prezes Urzędu uwzględnił również strukturę podmiotową rynku cukru, na którym funkcjonują przedsiębiorcy o ustabilizowanej pozycji rynkowej. Jak wykazało niniejsze postępowanie, w wyniku planowanej koncentracji łączny udział stron koncentracji w polskim rynku sprzedaży cukru osiągnie wielkość na poziomie ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 pkt 8]% w ujęciu ilościowym i ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 pkt 9]% w ujęciu wartościowym (w tym udział Pfeifer & Langen Polska ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 pkt 10]% i ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 pkt 11]%, a udział BSO Polska ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 pkt 12]% i ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 pkt 13]% odpowiednio ilościowo i wartościowo) i tym samym nie przekroczy progu rodzącego domniemanie uzyskania pozycji dominującej (ponad 40%). Podkreślić w tym miejscu należy również, iż zbliżoną siłą rynkową dysponować będzie na tym rynku Krajowa Spółka Cukrowa S.A. – udział na poziomie ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 pkt 7]% w ujęciu ilościowym i wartościowym i Sudzucker S.A. – udział na poziomie ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 pkt 8]%. W ocenie organu antymonopolowego nie spowoduje to jednak radykalnych zmian w strukturze tego rynku, które mogłyby rzutować na istotne ograniczenie konkurencji na tym rynku.

W świetle powyższego brak jest podstaw do stwierdzenia, iż w wyniku przedmiotowej koncentracji konkurencja na krajowym rynku sprzedaży cukru zostanie istotnie ograniczona. Koncentracja spełnia zatem przesłanki art. 18 ustawy antymonopolowej.

Wobec powyższego orzeczono, jak w sentencji.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy antymonopolowej oraz art. 479²⁸ § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 1964 r. Nr 43, poz. 296 ze zm.), od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia.

Z upoważnienia Prezesa Urzędu
Ochrony Konkurencji i Konsumentów

DYREKTOR
Departamentu Kontroli Koncentracji

Robert Kamiński

Otrzymuje:

1) Pfeifer & Langen Polska S.A., Poznań

(decyzja wraz z załącznikiem nr 1)

2) a/a

(decyzja wraz z załącznikiem nr 1 i nr 2)